

Nr 22.

Ankom till riksdagens kansli den 14 mars 1924 kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag till oförutsedda utgifter.

(4:e avd.)

Uti den till riksdagen den 2 januari 1924 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1924—1925 har Kungl. Maj:t, jämte det Kungl. Maj:t genom utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag för riksdagen anmält de utgifter, Kungl. Maj:t under år 1923 anvisat till utgående från ifrågasvarande anslag, föreslagit riksdagen att för oförutsedda utgifter vid sidan av huvudtitlarna å riksstaten för budgetåret 1924—1925 uppföra ett förslagsanslag av 2,628,870 kronor, att stå till Kungl. Maj:ts disposition

a) för bestridande av utgifter, vilka äro av så brådskande art, att frågan ej hinner underställas riksdagen, under följande villkor, nämligen:

att utgiften är av den storlek, att vederbörande huvudtitels anslag till extra utgifter med hänsyn till därå förefintliga behållningar icke lämpligen kan för ändamålet anlitas,

att utgiften är av beskaffenhet att ej kunna bestridas av andra till Kungl. Maj:ts förfogande stående medel,

att utgiften icke heller är av den art, som omförmäles i § 63 regeringsformen,

samt att genast vid riksdagens början en särskild, specificerad anmälan göres till riksdagen om de utgifter, Kungl. Maj:t under det senaste året beslutat anvisa till utgående från anslaget;

b) för bestridande av utgifter å inkomstiteln »diverse inkomster», för vilkas gäldande inkomsterna å samma titel icke förslå.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till ovanberörda statsrådsprotokoll.

För innevarande budgetår är anslaget uppfört med 1,000,000 kronor.

Enligt ovanberörda utdrag av statsrådsprotokollet hava under år 1923 på Kungl. Maj:ts särskilda härefter angivna beslut följande utgifter anvisats att utgå

från det för tiden 1 januari—30 juni 1923 uppförda anslaget:

å försvarsdepartementets föredragning:

För bestridande av kostnader för reparation av sjö- mätningsfartyget Svalan (¹⁶ / ₂ 1923, enligt riks- dagens medgivande i skrivelse nr 14), högst ..	kronor	35,000: —
För gäldande av kostnaden i anledning av kronan å dömd skyldighet att till Vaxholms nya ångfartygs- aktiebolag utgiva viss ersättning (²⁷ / ₄ 1923, enligt riksdagens medgivande i skrivelse nr 92), högst	»	26,275: 97
För utbetalning av kapitalbelopp, ränta och kostna- der, som åvilat Kungl. Maj:t och kronan i anled- ning av skiljedomar den 11 juni 1923 i tvister mellan dels aktiebolaget Götaverken, å ena, samt marinförvaltningen å Kungl. Maj:ts och kronans vägnar, å andra sidan, angående likvid för pansar- båten Drottning Victoria, dels ock mellan Kockums mekaniska verkstads aktiebolag, å ena, samt marin- förvaltningen å Kungl. Maj:ts och kronans vägnar, å andra sidan, angående likvid för pansarbåten Gustav V (²³ / ₆ 1923)	»	2,348,800: —
Summa högst kronor		2,410,075: 97

samt från det för budgetåret 1923—1924 anvisade anslaget:

å utrikesdepartementets föredragning:

För bestridande av kostnader för vissa grundförstärk- ningsarbeten å beskickningsfastigheten i Helsingfors (²⁴ / ₁₁ 1923), högst	kronor	20,000: —
För täckande av kursförlust, som uppkommit vid om- växling till finska mark av medel å extra reserva- tionsanslaget till iordningsställande av beskick- ningshuset i Helsingfors (⁷ / ₁₂ 1923), högst	»	17,000: —

å försvarsdepartementets föredragning:

För bestridande av kostnaderna för en expedition till England med pansarbåten Sverige i anledning av Hans Kungl. Höghet Kronprinsens förmälning (²⁶ / ₁₀ 1923)	»	46,080: 04
För förvärvande för kronans räkning av ett segelfartyg (¹² / ₁₁ 1923)	»	128,500: —
För utbetalning av kapitalbelopp, ränta och kostnader, som åvilat Kungl. Maj:t och kronan i anledning		

av skiljedom den 17 november 1923 i tvist mellan Luth & Roséns elektriska aktiebolag, å ena, samt marinförvaltningen å Kungl. Maj:ts och kronans vägnar, å andra sidan, angående ersättningsanspråk vid vissa leveranser till pansarbåtarna Gustaf V och Drottning Victoria (²¹/₁₂ 1923), högst |..... kronor 109,000: —

å ecklesiastikdepartementets föredragning:

För utbetalning av kapital, ränta och kostnader, som Kungl. Maj:ts och kronan genom skiljedom den 4 juli 1923 förpliktats utgiva till byggmästaren N. Dahlqvist i Malmö såsom ersättning för honom tillskyndad förlust å entreprenad vid uppförandet av nya byggnader för folkskoleseminariet i Lund (¹²/₁₀ 1923) » 37,124: 73

Summa högst kronor 357,704: 77.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»I fråga om Kungl. Maj:ts beslut den 12 november 1923 angående förvärvande för kronans räkning av ett segelfartyg må här erinras, att Kungl. Maj:ts förklarar sig vilja framdeles taga under övervägande frågan, huruvida anslaget till oförutsedda utgifter må för det använda beloppet tillgodoföras ersättning från den under marinförvaltningens förvaltning stående fonden för krigsfartygs byggande. Chefen för försvarsdepartementet har ock för avsikt att föreslå särskild proposition till riksdagen angående berörda fråga.

Huruvida anslaget skall för innevarande budgetår behöva tagas i anspråk för restitutioner, är givetvis ännu för tidigt att avgöra.

Vad angår det medelsbehov, som å anslaget till oförutsedda utgifter kan komma att uppstå under statsregleringsperioden 1 juli 1924—30 juni 1925, kan jag, bland annat, hänvisa till vad jag anfört beträffande frågan om inkomstberäkningen rörande titeln 'diverse inkomster'. Därav framgår, att ett säkert bedömande av såväl inkomster som utgifter å nämnda inkomstitel ej är möjligt. Inkomstiteln har utförts utan angivet belopp med hänsyn till att vissa restitutioner, särskilt av krigskonjunkturskatt, skola avföras å densamma. Det har i nämnda sammanhang visserligen antagits, att i varje fall största delen av väntade restitutioner skola komma att täckas av inflytande inkomster. Eventuellt underskott å inkomstiteln skall emellertid enligt de regler, som sistlidet är antagits, täckas av anslaget till oförutsedda utgifter, vars belastning sålunda blir beroende av inkomstitelns utfall. Då ett underskott ej är helt uteslutet och ett alltför starkt överskridande av anslaget, om möjligt, bör förekommas, finner jag mig böra förorda en höjning av detsamma. Medelsbehovet synes mig skäligen böra

uppskattas till omkring $2\frac{1}{3}$ miljoner kronor och anslagets exakta belopp lämpligen bestämmas till 2,628,870 kronor, varigenom uppnås, att balans erhålles mellan riksstatens inkomstsida och dess utgiftssida.

Vad angår villkoren för dispositionen av anslaget, böra de för innevarande budgetår härutinnan stadgade gälla.»

Utskottet hemställer,

att riksdagen må för oförutsedda utgifter vid sidan av huvudtitlarna å riksstaten för budgetåret 1924—1925 uppföra ett förslagsanslag av 2,628,870 kronor, dock att i anslaget må göras den jämkning, som för jämnande av riksstatens slutsumma kan bliva erforderlig; vilket anslag må stå till Kungl. Maj:ts disposition

a) för bestridande av utgifter, vilka äro av så brådskande art, att frågan ej hinner underställas riksdagen, under följande villkor, nämligen:

att utgiften är av den storlek, att vederbörande huvudtitels anslag till extra utgifter med hänsyn till därå förefintliga behållningar icke lämpligen kan för ändamålet anlitas,

att utgiften är av beskaffenhet att ej kunna bestridas av andra till Kungl. Maj:ts förfogande stående medel,

att utgiften icke heller är av den art, som omförmäles i § 63 regeringsformen,

samt att genast vid riksdagens början en särskild, specificerad anmälan göres till riksdagen om de utgifter, Kungl. Maj:t under det senaste året beslutat anvisa till utgående från anslaget;

b) för bestridande av utgifter å inkomstiteln »diverse inkomster», för vilkas gäldande inkomsterna å samma titel icke förslå.

Stockholm den 14 mars 1924.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar S. H. Kvarnzelius, A. C. Lindblad, C. J. G. Swartz, H. F. Lamm, C. P. V. Nilsson i Gränebo, O. Bergqvist, J. G. Waller, J. Jeansson, C. I. Asplund, A. R. Rooth, E. J. G. Rosén och C. Johansson i Hälsingborg;

från andra kammaren: herrar A. Anderson i Råstock, A. Wiklund, O. H:son Waldén, P. Nilsson i Bonarp, L. J. Carlsson-Frosterud, O. Olsson i Kullenbergstorp, J. D. Norman, A. Å. Törnkvist i Karlskrona, O. Nilsson i Örebro, S. E. Ljungkvist och O. Osberg.